

Mitrální chlopeň a kardiochirurg

Když jsem v roce 1968 nastoupil na II. chirurgickou kliniku v Brně, srdeční operace v mimotělním krevním oběhu se tehdy prováděly dvakrát týdně. Jednou z nejčastějších operací však byla operace mitrální stenózy zavřenou cestou z levostranné torakotomie Dogliottiho prstenem s nožikem. Tuto operaci indikovali kardiologové na základě poslechu srdečních ozev fonendoskopem a málokdy se mýlili. Po prvé jsem tuto operaci provedl v roce 1971 a stala se jednou z mých oblíbených operací.

Mitrální chlopeň, která je asi nejsložitější ze všech srdečních chlopní, je opět středem zájmu kardiochirurgů celého světa. Je to dnes po aortální chlopni nejčastěji operovaná chlopeň, tentokrát již ne pro chlopní stenózu, ale pro její regurgitaci.

Doba, kdy byla regurgitace mitrální chlopně řešena její náhradou umělou chlopní, již dávno skončila. Dnes se vedou spory o tom, jestli je možné každou mitrální regurgitaci spravit chlopní plastikou nebo jestli existují případy, kdy je lépe chlopeň nahradit. Náhrada mitrální chlopně u nemocného s mitrální regurgitací se dnes stala výjimečným výkonem.

Známý patolog Maurice Lev kdysi prohlásil: *"Mitral valve diseases are like women. The more you study them the less you understand them."*

Carpentier tehdy jeho výrok komentoval, že nemůže souhlasit s jeho názorem, alespoň pokud se týče chlopně. S jeho názorem se můžeme jistě ztotožnit, neboť po mnoha letech tápání a hledání začínáme konečně mitrální chlopni trochu rozumět.

Začátkem 80. let byl Carpentier pozván do Houstonu, kde měl přednášku na téma rekonstrukci mitrální chlopně. Po přednášce jej Denton Cooley pozval na sál, aby shlédl operaci nemocného s mitrální insuficiencí.

Carpentier uvádí, že Cooley otevřel levou síň během dvou vteřin, během dalších dvou vteřin vystříhl mitrální chlopeň a pak s chlopní na dlani řekl: *"Podívej se, cožpak je možné takovouto chlopeň spravit plastikou?"*

Carpentier již tehdy zdůrazňoval, že analýza příčin patologie chlopně vyžaduje mnoho času a je třeba ji provádět systematicky, krok za krokem.

Provádět úspěšně rekonstrukční operace na mitrální chlopni je dnes přáním snad každého kardiochirurga.

Proč mitrální plastiky tak lákají kardiochirurgy?

U každého nemocného existuje několik možností chirurgické nápravy mitrální regurgitace plastikou chlopně různými metodami.

Mnohé z nich jsou správné, ale pouze jedna z nich může být pro daného nemocného optimální. Všichni jsme spokojeni, pokud zvolíme správnou metodu, ale

často pochybujeme o tom, jestli jsme zvolili právě tu optimální. Hledání té optimální metody nás bude trápit ještě dlouhou dobu. Rekonstrukce mitrální chlopně je krásná operace, která zaměstná více mozek než ruce kardiochirurga.

Díky moderní technice jsme se naučili poznat činnost a funkci jednotlivých součástí mitrálního aparátu a dokážeme poznat patologii mitrální chlopně jak před operací, tak při operaci. Echokardiografický nálezní se většinou shoduje s peroperačním nálezem. Zkušený chirurg již krátce po otevření levé síně a posouzení mitrální chlopně ví, kde je hlavní příčina mitrální regurgitace. Těm šťastným mitrální chlopeň sama říká, co je s ní třeba udělat, aby zase plnila správně svoji funkci: „Anulus mám dilatován, ale hlavně deformován. Střední porce zadního cípu prolabuje, ale současně trochu prolabuje i střední porce předního cípu. Když zresekujete prolabující část ZC a provedeš anuloplastiku prstencem, prolaps předního cípu se ještě zvětší. Proto musíte šlašinky k PC o 1 cm zkrátit, pak dojde k plné koaptaci chlopněních cípů.“

Přejme si, abychom patřili k těmto šťastným chirurgům a našim pacientům přejme, aby takových kardiochirurgů neustále přibývalo.

prof. MUDr. Jan Černý, CSc.,
Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie,
Brno, e-mail: jan.cerny@cktch.cz